

EL LLENGUATGE

Les bardisses

Segons el Diccionari Fabra, el substantiu *malesa* significa, d'una banda, «maldat, esp. acció dolenta», i de l'altra «bosc baix espès». Però hom convé avui generalment a prescindir de l'ús de *malesa* amb aquesta segona significació, que es deu segurament a la influència del castellà i que, significativament, ja no figura recollida a la Gran Enciclopèdia Catalana. És una persona de tanta competència com el doctor Oriol de Bolós qui va provenir contra «d'abús que ha estat fet del *malesa* per a traduir el cast. *maleza*», en el seu treball «La formació del llenguatge botànic», publicat al volum XIII dels «Estudis Romànics» (Miscel·lània Fabra), en el qual treball, a més, insereix la nota següent: «El mot *malesa*, que en català popular antic i modern significa "dolenteria", "entremaliadura", sembla que existeix amb el sentit del cast. *maleza* en alguns dels dialectes perifèrics més influïts per la llengua castellana. Però no és recomanable, evidentment, d'introduir-lo en aquesta darrera accepció dins la llengua literària, essent com és viu a l'ambient pagès el mot genuí *bosquina*, de sentit equivalent (ben definit al Dicc. Alcover-Moll, inadecuadament al Dicc. Fabra).» És, doncs, avui el mot *bosquina* el que s'utilitza unànimement en tots els treballs i estudis botànics, com a equivalent del castellà «*maleza*», és a dir, significat «població vegetal més o menys densa en la qual predominen els arbusts» segons l'Enciclopèdia, i «població d'arbusts més o menys densa» segons la *Geografia Física dels Països Catalans* (Ketres, editora),

Però una cosa és un mot terminològic, que designa un concepte científic precís i que, per tant, importa que sigui sempre el mateix —l'adoptat pels especialistes—, i una altra el mot que pot convenir en el llenguatge comú, o simplement literari, que no cal que tingui la precisió del terme científic. Així, l'equivalència que els botànics ens proposen entre «*malesa*» i «*bosquina*» no ens ha de fer deixar de banda un mot tan popular i usual com *bardissa*, que a més de designar una espècie vegetal determinada significa «clap o vorada d'esbarzers, arços i altres plantes incultes, esp. espinoses», i que ha originat nombrosos derivats com *bardissaire*, *bardissar*, *embardissar*, etc. Traduint «*maleza*», i d'acord amb el llenguatge viu que coneixem, l'usariem sempre en una frase com *El conill es va escapar per entre les bardisses*.

Albert Jané